

Valgt blev: *N. C. Jensen, Lambæk, Elgaard, N. C. Christensen, L. D. Rasmussen, Valdemar Olsen, Korsgaard, Mathilde Henschultz og Gamborg.*

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Finanslov for Finansaaret fra 1. April 1924 til 31. Marts 1925.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1 ff.).

Sagen sattes til Forhandling.

Martin Hansen: Ved Finanslovforslagets første Behandling plejer vi at beskæftige os med tre Finansaar, for det første det Aar, hvorfor Statsregnskabet nu er aflagt, for det andet det indeværende Finansaar og for det tredje det kommende Finansaar. Jeg skal altsaa først omtale Statsregnskabet, saa meget mere som det bliver det sidste Statsregnskab, der bliver aflagt i denne Valgperiode.

Det er det fjerde af de Statsregnskaber, som den højtærede Finansminister har haft den Ære at aflægge for dette høje Ting, og det første af disse skriver sig fra den forrige Regerings Tid. Jeg skal da begynde med at lykønske den højtærede Regering til de to gode Resultater, dette Statsregnskab udviser. Det første er Balancen paa Statsvirksomhederne, paa hvilke der i de fem foregaaende Aar har været stigende Underskud; det kulminerede for 1920—21 med et Underskud paa 72 Mill. Kr., og for 1921—22 var det 67, hvoraf dog de 16 skrev sig fra Kullene. For 1922—23 er der et lille Overskud paa Statsvirksomhederne. Det andet gode Resultat, jeg vil nævne, er Balancen paa Driften. Af de ni Statsregnskaber, som er aflagt siden 1913—14, har kun tre vist Overskud, nemlig for Aarene 1917—18, 1919—20 og nu 1922—23. Alle de øvrige har vist Underskud, større eller mindre. Størst har Underskuddet været for Aaret 1918—19, hvor det var ikke mindre end 153 Mill. Kr. Derimod har det samlede Underskud paa Driften i de tre Aar, den højtærede Finansminister har været Finansminister, kun været 146 Mill. Kr., og drager man derfra det lille Overskud, der har været i Aar, bliver det samlede Underskud 143 Mill. Kr. Aaret 1918—19 har altsaa givet et Underskud paa en halv Snes Millioner Kroner mere end hele denne Aarrække tilsammen. Paa

disse to Punkter, baade Statsvirksomhederne og Driften, er der altsaa nu opnaaet Balance, ja, endog et lille Overskud. De to første Maal, som den højtærede Regering har sat sig, er herved naaet, og vi er godt paa Vej til det tredje Maal, som hedder Balance paa hele Statsregnskabet, og som forhaabentlig vil naas i indeværende Aar.

Naar man nu vil danne sig en Mening om den finansielle Politik, der har været ført i disse sidste tre Aar, vil man kunne læse sig den til ud af Statsregnskaberne. Der er to Spørgsmaal, man der kan faa Svar paa: Det første er, hvor store de Vanskeligheder, der har været at kæmpe med i denne Aarrække, har været; det andet er det, paa hvilken Maade Regeringen har imødegaaet disse Vanskeligheder og overvundet dem. Jeg skal nu lade disse Vanskeligheder passere Revu for ærede Medlemmer, idet man, naar man skal bedømme en Politik, ikke maa glemme de Vanskeligheder, der har været at kæmpe imod. Jeg skal da begynde med det, som saa ofte er nævnt, at det Aar, da Regeringen traadte til, var det første, hvor de forøgede Lønningsudgifter virkede med hele deres Vægt, hvilket havde til Følge, at alle Ministeriers Udgifts-Budgetter maatte stige, og paa Indtægtssiden at Underskuddet paa Statsvirksomhederne maatte blive større end hidtil og Indtægten paa §§ 1—7 formindskes. Hertil kom Dyrtiden; der satte Lønningsudgifterne yderligere i Vejret. Den almindelige Krisetilstand, vi har været inde i og ikke er kommet ud af endnu, bevirkede en betydelig Nedgang i Erhvervslevet med dalende Indtægter og derfor selvfølgelig svigtende Skatteindtægter. Denne Nedgang medførte tillige en betydelig Arbejdsløshed, som har krævet store Udgifter. Der var desuden Boligmangel her i Landet, og Forsøgene paa at afhjælpe den har ogsaa krævet overmaade store Tilskud. Hertil kommer en Udlaansvirksomhed som ingen Sinde tidligere, netop til Imødegaaelse af Arbejdsløsheden. Og endelig har Afviklingen af hele den gamle økonomiske Krigslovgivning taget mange Millioner. Sidst, men ikke mindst maa nævnes de ekstraordinære Udgifter ved Genforeningen med den genvundne Landsdel, hvor Erstatningsbeløbene og Udlygningskassen har taget langt de største Beløb. Dette er de Vanskeligheder, vi har staaet overfor, og som ikke mindst har gjort sig gældende paa Indtægtssiden, idet for det første Statsvirksomhederne i Kraft heraf har givet et betydeligt større Under-